

BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR KOMMUNERNAS OMRÅDEN I EGENTLIGA FINLAND

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Den 16 mars 2020 gav statsrådet den första rekommendationen om att begränsa offentliga sammankomster för att förebygga spridningen av infektioner som orsakas av coronaviruset (covid-19).

Den 17 mars, 8 april, 8 maj, 19 maj, 16 juni, 1 juli, 24 augusti, 22 september, 22 oktober, 19 november, 2 och 10 december 2020 och 7 januari 2021 fattade Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland beslut enligt 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar om att begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Den 7 januari 2021 meddelade Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar ett förbud mot alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus i kommunernas områden i Egentliga Finland. Inomhus och i avgränsade områden utomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 (tio) personer emellertid ordnas under förutsättningen att man kan trygga säkerheten i dem genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020 (bilaga 1). Beslutet är i kraft under perioden 11.1.2021–10.2.2021.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av den anledningen har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SYDVÄSTRA FINLAND

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Beslut

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus i kommunernas områden i Egentliga Finland.

Inomhus och i avgränsade områden utomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 (tio) personer emellertid ordnas under förutsättningen att man kan trygga säkerheten i dem genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020 (bilaga 1).

Beslutet är i kraft under perioden 11.02.2021–10.3.2021.

Motivering

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) smittar sjukdomen (covid-19) som coronaviruset orsakar framför allt som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Virusets kan också smitta från ytor där det nyligen har råkat luftvägssekret från en smittad person. Den globala covid-19-pandemin fortsätter och epidemin har åter accelererat också i Finland. Man har utvecklat vaccin för att förebygga sjukdomen orsakad av det nya coronaviruset och också i Finland har vaccineringen inletts i slutet av december 2020 i den ordningen som fastställs i statsrådets förordning (1105/2020). Enligt Institutet för hälsa och välfärd har

coronavaccineringarna kommit bra igång i samtliga specialupptagningsområden. Det kommer emellertid att ta tid innan hela Finlands befolkning har fått möjlighet att få vaccinationen. Genom omfattande testning, isolering av insjuknade, spårning av smittkedjor och karantän för exponerade är det möjligt att i viss mån, men inte tillräckligt, förebygga att sjukdomen sprids.

Besluten om att begränsa sammankomster grundar sig på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort. Statsrådet har i sitt principbeslut av den 3 september 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). I planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin sådana åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter. I handlingsplanen beskrivs tre epidemifaser (basnivån, accelerationsfasen, samhällsspridningsfasen) med hjälp av vilka man bedömer behovet och inriktningen av rekommendationer och begränsningar och som regionalt och nationellt används till stöd för beslutsfattandet.

Institutet för hälsa och välfärd har den 30 november 2020 gett regionförvaltningsverken en bedömning av behovet av sammankomstbegränsningar utgående från det epidemiologiska läget (THL/6391/4.00.00/2020). Enligt Institutet för hälsa och välfärds rekommendation tillåts i områden som befinner sig i samhällsspridningsfasen att högst 10 personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas utomhus eller inomhus. Enligt rekommendationen ska man i tillåtna sammankomster följa Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets rekommendationer om säkert avstånd och försiktighetsåtgärder som förebygger smitta.

Statsrådet har med sitt principbeslut av den 22 december 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets uppdaterade handlingsplan för genomförandet av hybridstrategin för tyglaget av covid-19-epidemin i januari-maj 2021. Enligt den uppdaterade handlingsplanen ska man vid bedömningen av läget i ett område ge vikt också till smittläget i de kringliggande områdena och det nationella epidemiologiska läget (social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2021:4). Accelerationsfasens åtgärder kan enligt den uppdaterade handlingsplanen vara motiverade redan på basnivån om det epidemiologiska läget förvärras nationellt eller i närområdena. Om det finns hot om samhällsspridning är det motiverat att utan dröjsmål ta i bruk alla behövliga åtgärder. Enligt den uppdaterade handlingsplanen får man inte heller för tidigt upphäva begränsningsåtgärderna, utan rekommendationerna och begränsningarna ska lindras efter noga övervägande för att hindra nya smittkluster.

Statsrådet har i sitt principbeslut av den 26 januari 2021 förordat att social- och hälsovårdsministeriet kompletterar handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin. Social- och hälsovårdsministeriet har den 28 januari 2021 skickat ett brev angående kompletteringen av handlingsplanen till Institutet för hälsa och välfärd, kommunerna, sjukvårdsdistrikten och andra samkommuner samt till regionförvaltningsverken och Valvira (VN/909/2021). I kompletteringen till handlingsplanen 1/2021 beskrivs tre åtgärdsnivåer som i olika lägen ska förhindra snabb eskalering av epidemin och risk för samhällsspridning i hela landet. Syftet med åtgärdshelheterna i kompletteringen av handlingsplanen är att motverka att epidemin accelererar på nytt och att de nya smittsammare varianterna sprider sig och att på så sätt få mera tid för att genomföra vaccinationerna samtidigt som årstidsväxlingarna medverkar till att bromsa epidemins framfart. Med åtgärdsplanen stöder man de regionala åtgärderna för att hindra att epidemin sprids. Enligt kompletteringen till handlingsplanen är det nödvändigt att de restriktioner på de olika epideminivåerna som gäller i regionerna hålls åtminstone på nuvarande nivå tills omfattningen av virusvariantens utbredning och effekten av de åtgärder som vidtagits för att förhindra dess spridning har kunnat bedömas. I kompletteringen till handlingsplanen beskrivs hur två olika situationer där epidemin accelererar kan se ut och åtgärdshelheterna för dessa situationer. Kriterierna och innehållen i åtgärdshelheterna för dessa situationer samt de sannolika konsekvenserna ger information som stöder myndigheternas beredskap.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapport för uppföljningen av hybridstrategin av den 27 januari 2021 producerar den av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta gruppen för lägesbilder och modeller för covid-19-epidemin varje vecka en lägesrapport om uppföljningen av hybridstrategin. Syftet med rapporten är att genom att följa centrala indikatorer upprätthålla den epidemiologiska och medicinska lägesbilden samt att utarbeta och uppdatera prognoser och modeller för epidemiförloppet. Exempel på indikatorer är förekomsten av covid-19-fall, antalet tester, andelen positiva prover av de undersökta proverna, smittkällornas spårbarhet, dödligheten samt antalet patienter som behöver sjukhusvård. Det nationella epidemiläget försämrades snabbt i november 2020. Höstens och vinterns epidemiläge illustrerades av snabba, böljande förändringar i läget i regionerna. I oktober och början av november diagnostiserade man cirka 1200–1600 smittor per vecka. Efter mitten av november ökade antalet fall och nådde sin kulmen i månadsskiftet november–december då man diagnostiserade över 3 000 fall under veckorna 48–49. Under december minskade antalet nya diagnostiserade fall varje vecka, men antalet började stiga vecka 3 då man diagnostiserade sammanlagt cirka 2 300 nya fall. På riksnivå har man i slutet av januari åter sökt sig till tester något oftare än vid årsskiftet. Andelen positiva prov på riksnivå var 2,5 % vecka 3.

Enligt THL:s lägesrapport kunde smittkällan för nya smittor i hela landet utredas i över 60 procent av fallen, vilket är något mer än föregående vecka. Av de nya smittorna konstaterades 28 % hos personer som var i karantän då smittan diagnostiserades. Smittor konstateras fortfarande mest i de unga åldersklasserna och hos vuxna i arbetsför ålder. Andelen äldre åldersgrupper ökade bland smittorna i november men tillsvidare har den oroväckande utvecklingen stannat upp.

Enligt THL:s lägesrapport vidtog många områden kraftiga åtgärder för att bekämpa epidemin i slutet av 2020. Rekommendationerna och begränsningarna har varit effektiva och behovet av sjukhusvård har hållits relativt stabilt efter årsskiftet. Vecka 3 konstaterades dock ett högre antal fall än de föregående veckorna. En del av fallen har koppling till omfattande kända smittkedjor. Dessutom konstateras för närvarande många nya smittor vars källor är okända. Det finns risk för att epidemiläget plötsligt försämras i hela landet. Enligt THL är incidensen av covid-19 och antalet fall mycket högt i många europeiska länder och i Finlands närområden. De nya virusmutationerna kan påverka det epidemiologiska läget som för närvarande följs upp särskilt noga på grund av mutationerna. Man strävar efter att bekämpa spridningen av virusmutationerna till Finland bland annat genom att effektivisera åtgärderna för att bekämpa smitta vid gränserna samt genom regionala begränsningar och rekommendationer. Det är ännu viktigare än tidigare att spåra alla smittor och bryta smittkedjorna, så att inte heller de mer smittsamma virusmutationerna kan spridas. Enligt THL:s lägesrapport som publicerades den 27 januari 2021 hade virusmutationer hittills hittats i 106 analyserade prover i Finland. Enligt THL:s lägesrapport innebär dessa faktorer ovisshet och poängterar betydelsen av effektiv kontroll av det epidemiologiska läget under kommande veckor och månader också i Finland.

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att sjukdomen sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra. Därför är det nödvändigt att begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och att man vidtar åtgärderna för att bekämpa smitta också i små offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Då man vid sammankomsterna följer tillräckliga säkerhetsanvisningar kan risken för smitta i väsentlig grad minskas genom att så lite som möjligt ingripa i församlingsfriheten och andra fri- och rättigheter.

Det organ som i kommunen eller samkommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan besluta om lokala eller regionala restriktioner inom sina områden. Regionförvaltningsverket kan besluta om restriktioner om de behövs i flera kommuners områden. Med restriktionerna vill vi förhindra att epidemin sprids regionalt eller mer omfattande bland befolkningen och göra det möjligt att återgå till epidemins basnivå. Vid epidemins

samhällsspridningsfas kan de behöriga myndigheternas beslut om mer omfattande eller striktare regionala rekommendationer eller begränsningar behövas. I 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms om kommunens skyldighet att vidta åtgärder för att utreda och bekämpa epidemier. Om kommunens behörighet att besluta om åtgärder som vid omfattande smittrisk vidtas inom dess område föreskrivs i 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar.

Den 2 februari 2021 diskuterade Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland inom den regionala samarbetsgruppen sammankallad av Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt om covid-19-läget i Egentliga Finland. I Egentliga Finland var incidensen för nya smittor 93,5/100 000 invånare/14 dygn veckorna 53–1 och 100,7/100 000 invånare/14 dygn veckorna 2–3 enligt statistiken från THL. Den procentuella andelen positiva prov var enligt THL:s statistik 3,2 % under veckorna 1–3. Enligt uppgifter från Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt var incidensen 115,6 under 14 dygn den 1 februari 2021 och den procentuella andelen positiva prov 3,3 %. Antalet testade har ökat under januari månad jämfört med det låga antalet testade vid årsskiftet.

I Egentliga Finlands område kunde smittkällan utredas i 75–84 % av fallen vecka 1–3 och i 68 % av fallen vecka 4. Av de nya fallen har en betydande andel alltså anknytning till smittor inom familjen eller närstående. Smittor har dessutom kommit från arbetsplatserna och utlandet. Behovet av sjukhusvård och intensivvård kan för tillfället uppfyllas utan särskilda åtgärder.

Den regionala samarbetsgruppen som leds av Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt ansåg efter sitt möte den 2 februari 2021 att området alltså är i coronaepidemins samhällsspridningsfas. Samarbetsgruppen understödde fortsättningen av de ikraftvarande sammankomstbegränsningarna.

Regionförvaltningsverket känner inte till hur många som har insjuknat i covid-19 utan att veta om det eftersom de saknar symtom och därför eventuellt sprider smitta. Dessutom har många en lindrig form av sjukdomen. Smittspårningen försvåras om de insjuknade inte genast i början av sjukdomen söker sig till test eller om testresultatet av andra orsaker fördröjs.

I Egentliga Finlands område är coronaepidemin alltså i samhällsspridningsfasen och incidensen av covid-19 ökar. Med beaktande av det epidemiologiska läget i Egentliga Finland och det nationella epidemiologiska läget, risken för att nya virusmutationer sprids och övriga osäkerhetsfaktorer och risker som THL presenterar i sin lägesrapport (27.1.2021) anser regionförvaltningsverket att en gräns på högst 10 personer vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och i avgränsade områden utomhus är nödvändig. Det är nödvändigt att vid offentliga tillställningar och allmänna

sammankomster som ordnas för högst 10 personer följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020.

På basis av ovan är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Egentliga Finland. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58 och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

1 § i statsrådets förordning (69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får detta beslut överklagas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besväransvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av länsläkare Maria Raitakari, tfn 0295 018 000 (växeln).

Överdirektör   Mikael Luukanen

Länsläkare   Maria Raitakari

Beslutet är elektroniskt undertecknat.

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av offentliga lokaler av den 21 september 2020.

Bilaga 2, kommunerna i Egentliga Finland

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende hos Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland till och med den 4 mars 2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna i Egentliga Finland

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i dess kommuner om beslutet

Polisinrättningen i Sydvästra Finland

Egentliga Finlands räddningsverk

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Avgiftsfritt